

Fővárosi Ítéltábla
16.Gf.40.680/2013/5.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Karácsony Gabriella ügyvéd (.....) által képviselt (.....) felperesnek a SZALAY ÜGYVÉDI IRODA (.....) által képviselt (.....) alperes elleni megbízási díj megfizetése iránti perében a Fővárosi Törvényszék 2013. június 28-án kelt 31.G.40.247/2012/25. számú ítéletével szemben az alperes fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit az alperest 13.730.237 (tizenhárommillió-hétszázharmincezer-kettőszázharminchét) forint és kamatai megfizetésére kötelező részében helybenhagyja, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a teljes perköltségre kiterjedően hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

Az elbírált rész tekintetében a Fővárosi Ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 833.000 (nyolcszázharminháromezer) forint lerótt kereseti részilletékből és 792.000 (hétszázkilencvenkettőezer) forint + ÁFA összegű ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú együttes perköltséget. Az alperes által le nem rótt 1.110.700 (egymillió-száztízezer-hétszáz) forint fellebbezési részilletéket az állam viseli.

A hatályon kívül helyezett rész tekintetében a felek másodfokú perköltségét 210.000 (kettőszáztízezer) forint + áfa - 210.000 (kettőszáztízezer) forint + áfa összegben, az alperes által le nem rótt fellebbezési részilleték összegét 872.700 (nyolcszázhetvenkettőezer-hétszáz) forintban állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az alperes jogelődje a (.....) és a felperes 2003. november 21-én határozatlan időre szóló együttműködési megállapodást kötöttek. A szerződéskötés

előzményeként rögzítették, 1998. január 27. óta együttműködés van közöttük főiskolai szintű gazdasz és közlekedésmérnök képzés megszervezésével, lebonyolításával kapcsolatban. Az alperesi jogelőd a 4. pontban egyebek mellett vállalta a közösen indításra tervezett képzések esetében a szakalapítás és szakindítás lebonyolítása felperessel egyeztetve a hatályos jogszabályok szerinti végzését, a hallgatókkal és oktatókkal kapcsolatos jogszabályban, illetve a szervezeti és működési szabályzatában rögzített adminisztrációs tevékenység ellátását, a hallgatók vizsgáztatását, a felvételi eljárás lefolytatását, a felperes közös szervezésben felvett és beiskolázott hallgatói létszámról tájékoztatását, a költségtérítési díj beszedését, a költségtérítés összegének megállapítása előtt a felperes véleményének kikérését.

A felperes pedig a szerződés 5. pontjában vállalta, költségére végzi a hallgatók „toborzását” a képzésekkel összefüggő marketing tevékenységet országos értékesítési hálózata útján (a) pont); véleményt nyilvánít a költségtérítési díjat mértékéről (b) pont); lehetőségéhez képest biztosítja a hallgatók jegyzettel, tankönyvvvel történő ellátását a kiadóján, vagy saját értékesítési hálózatán keresztül (c) pont); vállalja, az együttműködés keretében megvalósuló, nem felsőoktatási képzési formáknál elsősorban oktatóállományából kéri fel a tanárokat óraadásra, más tanárokat csak abban az esetben alkalmaz, amennyiben a az óraadást nem vállalja, vagy ezt nem tudja biztosítani (d) pont); javaslatot tehet új képzések bevezetésére (e) pont).

A szerződés 7. pontjában rendelkeztek a beszedett főiskolai levelező gazdasz és közlekedésmérnöki hallgatói befizetésekből származó bevétel felek közötti felosztásáról. E szerint az alperesi jogelődöt illeti a teljes bruttó költségtérítési díjból származó bevétel 20 %-a, valamint a számított tanári óra- és vizsgadíjak (nettó óradíj + munkáltatót terhelő járulékok) összege, a felperest pedig a teljes bruttó költségtérítési díjból származó bevétel alperest megillető összeggel csökkentett része akként, a felperest áfa-fizetés is terheli.

A 8. pont szerint az alperesi jogelőd minden tanulmányi félévben a hallgatók beiratkozását követően köteles a befolyt képzési költségtérítéseket nyilvántartani, lekönyvelni, havonkénti bontású részszámlák alapján, de legkésőbb a beiratkozást követő 60 napon belüli végelszámolással, a felperes által kiállított számla ellenében, a számla kézhezvételétől számított 8 napon belül, a felperest jelen szerződés szerint megillető összeget a felperes számlájára átutalni. A szerződést a felsőoktatási képzések tekintetében rendes felmondással csak az aktuális oktatási év végére lehet megszüntetni, a másik félhez írásban címzett alakban.

A szerződés 11. pontja szerint bármelyik fél jogosult a másik fél súlyos szerződésellenes magatartása esetén jelen szerződést azonnali hatállyal a másik félhez írásos formában címzett és indokolással ellátott formában rendkívüli felmondással megszüntetni. A rendkívüli felmondást meg kell előznie a szerződésszerű teljesítésre való felszólításnak.

A szerződést a felperes részéről elnök-vezérigazgató, míg az alperes részéről akadémikus, rektor írta alá. A szerződést egyetértőleg záradékolta 2003. november 21-én a gazdasági főigazgató, alezredes jogtanácsos, őrnagy, biztonsági főtitkár a részéről, valamint főtanácsos költségvetési igazgató.

A felek az együttműködési szerződést 2005. október 11-én módosították, a módosítást csupán akadémikus rektor, valamint felperesi elnök-vezérigazgató látták el aláírásukkal. A módosított 7. pont szerint az alperesi jogelődöt a teljes bruttó költségtérítési díjból 25 %-os részesedési hányad illeti meg a 2005-2006-os tanév II. félévétől (2006. február 1.).

Az együttműködési megállapodás a korábbi módosítással azonos alakiség mellett 2009. január 29-én ismételten módosításra került. Az alperesi jogelődöt a teljes bruttó költségtérítési díjból megillető részesedési arányt 30 %-osra emelték a 2008-2009-es tanév II. félévétől (2009. február 1.)

Az együttműködési megállapodás 5. pontjában rögzített, a felperest terhelő kötelezettségeket is kiegészítették az együttműködés során gyakorlatban már kialakult, de eddig még szerződésben nem nevesített f)-l) pontokig terjedő feladatokkal.

Időközben, 2007. május 10-én az alperesi jogelőd, a felperes és az Városi Önkormányzata is együttműködési megállapodást kötöttek székhelyen kívüli képzés folytatására. Az együttműködési megállapodást az alperesi jogelőd részéről rektor, a felperes részéről elnök-vezérigazgató, míg Városi Önkormányzat részéről polgármester írták alá.

A 2. pont szerint az együttműködési megállapodás keretébe tartozó képzések a had- és biztonságtechnikai mérnöki szakon két szakirány, míg a védelmi igazgatási szakon három szakirány voltak. A képzések indításának tervezett időpontja 2007. szeptember 1-je, a képzés helyszíne szám alatti önkormányzati tulajdonú ingatlan főépülete. A képzéseket az alperesi jogelőd hirdeti meg a felsőoktatási felvételi tájékoztatóban és a felvett hallgatók is az alperesi jogelőddel létesítenek hallgatói jogviszonyt, költségtérítéses és államilag támogatott finanszírozási formák között.

A 4. pontban rögzítették a felek feladatait. A felperes feladataként határozták meg az oktatásszervezés segítségét és a hallgatók „toborzását”, a képzési formák népszerűsítését, reklámozását, a képzéshez szükséges oktatók szervezésében való együttműködést, az oktatási helyszín működtetését az önkormányzati szervezettel - Kht. - kötött szerződés alapján.

A 6. pont értelmében a megállapodást kötő felek a megállapodás keretében tevékenységüket saját költségükön végzik. A felsőoktatási felvételi tájékoztatóban történő meghirdetés előtt előkalkuláció készül a költségek és a bevételek megoszlásáról. A tényleges befizetési adatok alapján szemeszterenként egyszer (a regisztrációs időszakot követő 2. hónap 10-éig) történik meg az előkalkuláció szerinti elszámolás. Az elszámolás alapján készült számlák kézhezvétele után történik a pénzügyi teljesítés. A tervezett pénzügyi megosztás a teljes bevételre úgy alakul, az alperesi jogelődöt 51 %, míg a felperest 49 % illeti az alábbi részletezésben: az alperesi jogelődöt illető 51 % az óra- és vizsgadíjak, valamint azok közterheiből (20 %), az adminisztráció költségeiből (személyi-, tárgyi feltételek stb. 6 %), a KPI keret (15 %), illetve kari fejlesztési keret (10 %) résztételekből áll, míg a felperest illető 49 %-ból infrastruktúra üzemeltetése 32 %-ot, oktatásszervezés 10 %-ot és a marketing 7 %-ot tesz ki. Az alperesi jogelőd és

az önkormányzat együttesen a tárgy tanév végére, de minimum 6 hónapos határidővel mondhatják fel a felperes vonatkozásában a megállapodást.

Az együttműködési megállapodások szerint az alperes a képzéseket és-on is megindította, az általa készített elszámolások alapján a felperes által kiállított számlákat egy ideig felperesnek kifizette.

A különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette miatt indított bűnügyben nyomozás indult. A nyomozás tárgyát képezte az is, érte-e vagyoni hátrány az alperesi jogelődöt a felperessel 2003. november 21-én megkötött együttműködési megállapodása és annak módosításai folytán, figyelemmel a szerződésekben írt elosztási arányokra.

A felperes 2010. november 15-i keltezéssel 3 db számlát állított ki az alperesi jogelőd részére. A 000206. sorszámú, 8.225.575 forint összegű számla a közlekedésmérnöki szak képzési költség, a 000207. sorszámú 5.504.662 forint összegű számla a gazdálkodási szak képzési költség, míg a 000208. sorszámú, 3.373.650 forint végösszegű számla azi képzési költség elszámolása tárgyában 2010. szeptember és október hónapokra vonatkozóan került kiállításra oktatásszervezés címén. A számlák kiállítására - a felek között megszokott elszámolási rendnek megfelelően - az alperes által 2010. november 12-én felperes részére megküldött elszámolás alapján került sor, mely elszámolásban az alperes feltüntette a hozzá ténylegesen befolyt tandíjakat, az abból órákra, vizsgadíjra, egyébekre levonandó összegeket, valamint az alperest megillető részt, és számlázandóként meghatározta a felperesnek járó összeget.

A székhelyen kívüli képzésre kötött együttműködési megállapodást az Város Önkormányzata 2010. december 2-i keltű levelében felmondta a 2010-2011-es tanév végére.

Az alperesi jogelőd 2010. december 4-én kelt levelével a felperesnek az együttműködési szerződések alapján előterjesztett díjigényét vitatva kérte, a felperes követelésétől álljon el, jelezve, az alperesi jogelőd vádhatósági eljárás alá vont rektora hivatali ideje alatt a jogszabályi rendelkezés figyelmen kívül hagyásával teljesítette a szerződéseket, melyek miatt vizsgálat indult. Ezek lezárásáig a még élő követeléseket nem áll módjukban kiegyenlíteni.

Majd pedig az alperesi jogelőd 2011. január 24-én kelt, felpereshez címzett levelében a perbeli szerződéseket felmondta, és úgy nyilatkozott, azokat semmisnek tekintik. A felmondás indokolásában hivatkozott arra is, a felperesnek

soha semmilyen tételes teljesítési igazolása nem került a birtokába.

A 2011. január 24-i nyilatkozatával pedig a 2007. május 10-i együttműködési megállapodást külön is felmondta.

A felperes a székhelyen kívüli képzésre vonatkozó együttműködési szerződés felmondását követően a tanév végén, 2011. június 14-i keltezéssel állította ki a „képzési költség elszámolása” tárgymegjelölésű, 00339. sorszámú 7.065.800 forint végösszegű, valamint 000338. sorszámú 622.790 forint végösszegű számláit. A 000338. sorszámú számla kiállítására azi képzés kapcsán is még az I. félévre vonatkozóan került sor az alperesi jogelőd által utoljára küldött elszámolás várható bevételei alapján, levonva abból a szintén jelen perben érvényesített, korábban már kiszámlázott összeget, a 000339. sorszámú számla pedig a II. félévre vonatkozóan lett kiállítva, melynek számításakor a felperes a befolyt összegek ismeretében hiányában (erre vonatkozó adatszolgáltatást az alperesi jogelődtől már nem kapott) az általa ismert beiskolázott tanulói létszám és a tandíj nagysága ismeretében kalkulált.

(A 2011. június 20-án kelt határozatával a fenti nyomozást megszüntette azon indokkal, nem állapítható meg, érte-e vagyoni hátrány az egyetemet, ha igen, mekkora összegben, illetőleg amennyiben bekövetkezett vagyoni hátrány, arra a szerződést kötő, módosító, illetve kifizetést engedélyező személyek szándéka kiterjedt-e.)

A fizetési meghagyással indult ellentmondás folytán perré alakult eljárásban felperes módosított keresetében alperest elsődlegesen az általa nyújtott szolgáltatás ellenértékeként 24.792.477 forint és ezen összegből 8.225.875 forint, 5.504.662 forint, valamint 3.373.650 forint után 2010. november 23-tól, míg 622.790 forint és 7.065.800 forint után 2011. június 22-től a megfizetésig járó Ptk. 301/A. § szerinti késedelmi kamat, továbbá perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperesi jogelőddel megkötött szerződésekben írtak alapján. Másodsorban azi képzéshez kapcsolódó összesen 11.062.240 forint (3.373.650 forint, 622.790 forint és 7.065.800 forint) megfizetését az általa nyújtott szolgáltatás irreverzibilis voltára hivatkozva „elszámolás címén” kérte. Vitatta, hogy a felmondásokra jogszerűen került sor. Állította, a szerződéseket teljesítette, ezért igényt tarthat ai képzés tekintetében az alperes által megküldött elszámolás alapján kiállított számlákban szereplő 2010. szeptember-októberi időszakra vonatkozó díjakra (206-207. számú számla), valamint azi képzés tekintetében a 2010-2011-es tanév I. félévre eső ki nem egyenlített díjakra, továbbá a II. félévre vonatkozó - konkrét adatok hiányában csupán kalkulált - díjakra (208. számú, 338. számú és 339. számú számla).

Azi képzés beindítása, folytatása tekintetében arra hivatkozott, nagyobb összegű tényleges költség merült fel, mint amennyit az oda hallgatók által befizetett tandíjból megkapott, illetve kiszámlázott. A számlák kifizetése hiányában az

odafordított költsége nem került teljes egészében megtérítésre.

Ai képzés vonatkozásában gyakorlatilag a marketing tevékenység maradt, amelyet végzett. A képzés felfutott, működött, ez is igazolja a teljesítését. Kiterjedt hálózata, körzeti és regionális kapcsolatrendszere folytán az egész országban végzett marketing tevékenységet, toborzott polgári képzésre hallgatókat. A konferenciákon, szakmai rendezvényeken folyamatosan agitált, road-show-kat tartott, újságokban, körzeti televíziókban, saját honlapján, szórólapokon és internetes felületeken is hirdette a képzéseket, külső céget is megbízott a képzések népszerűsítésével. Ennek köszönhetően az alperes polgári képzései egyre elismertebbé váltak. Az alperesi jogelőd a véleményére valójában nem tartott igényt, a díjakat saját maga állapította meg. 2009-től az alperesi jogelőd döntése alapján nem működtette a jegyzetboltot. Az óraadással a szerződés szerinti együttműködés szerint jártak el, az ún. forgalmi tisztai tanfolyamok mintegy előszobái voltak a főiskolai képzésnek. Javaslattétel körében arra utalt, a megbízásából által, az alperesi jogelőddel közös stratégia kidolgozása tárgyában 2010. áprilisban készített anyagot az alperesi jogelődnek eljuttatta. Az anyagot rektorhelyettesnek személyesen adta át.

Állította, azzal, az alperesi jogelőd megadta a közreműködésével toborzott hallgatók létszámát, ezzel a ténnyel a teljesítést is elismerte. A teljesítése elsősorban nem a számszerűen kimutatható vagy nem kimutatható költségének a függvénye, hanem az alperesi jogelőd által elismert, végzett munkájának köszönhetően beiratkozott hallgatók száma. Díjra nem a toborzott hallgatók után tarthat igényt, hanem a díja a teljesített tandíjból illeti meg, a leszámolható összegekről az alperes értesítette, ezen okból további ún. teljesítés igazolás felesleges is volt.

Egyebek mellett csatolta az alperesi jogelőd 2010. november 12-i részére küldött e-mail leveléhez mellékelte, a közlekedésmérnöki és gazdálkodási képzés, valamint azi képzés tekintetében a 2010. szeptember-október hónapra vonatkozó, a számlák kiállítása alapjául szolgáló elszámolásait, melyekben számlázandó tételekként szerepelt a 8.225.575 forint, az 5.504.662 forint, valamint a 3.373.650 forint.

Azi képzés tekintetében a 2007-től 2011-ig terjedő időszakra kimutatta a felmerült költségeit és a kiszámlázott bevételeit, többek között mellékelte az általa bérelt helyiséggel összefüggésben felmerült költségeit igazoló számlákat, a képzéssel összefüggésben foglalkoztatottakra vonatkozó bérösszesítőket. Csatolta továbbá a által 2010. április hónapban készített „..... ésKözös felsőoktatási képzési és együttműködési stratégiája (Javaslat a felé) címet viselő tanulmányt.

Alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. A felperesi igényérvényesítés alapjául szolgáló szerződések kapcsán érvénytelenségi kifogást terjesztett elő. Vitatta a 2003. november 21-i keltű szerződésnek a 2005. október 11-i és 2009. január 29-i keltű módosításai, valamint a 2007. május 10-i keltű szerződés érvényességét. Jogszabályba ütközésre, illetve alaki okból történő érvénytelenségre hivatkozott. A 2005. október 11-i módosítás és a 2007. május 10-i szerződés vonatkozásában az annak megkötésekor hatályos államháztartásról

szóló törvény 98. § (2) bekezdésére, míg a 2009. január 29-i keltű módosítás vonatkozásában az akkor hatályos Áht. 100/B. § (3) bekezdésére utalt azzal, ezen rendelkezések a költségvetési szervnek minősülő jogelődjére nézve a gazdálkodására, kötelezettségvállalására és az ennek kapcsán kötendő szerződésekre kötelező érvényű rendelkezéseket írtak elő.

A 2003. november 21-i keltű együttműködési megállapodással kapcsolatos feltűnő értékaránytalanságra vonatkozó érvénytelenségi kifogását nem tartotta fenn.

Végül vitatta a szerződés felperes általi teljesítését, azt, valamennyi szerződésben rögzített feladatának, vállalásának a felperes eleget tett. Ebben a körben hivatkozott arra, a felperesi esetleges teljesítések igazolása az irányába nem kerültek.

Hangsúlyozta, az a körülmény, hogy létszámadatokat közölt, nem tekinthető teljesítésigazolásnak. Utalt arra, tisztában van azzal, a felperes tevékenysége nem eredménykötelem, de az effektív tevékenység bemutatása nem mellőzhető. Nem vitásan a szerződésben nincs tételes leírás arról, a számlához milyen teljesítésigazolás szükséges, de a számviteli törvény előírásai szerint (2000. évi C. törvény 167. § (1) bekezdés e) pont) részletesen le kell írni, a felperes az adott időszakban melyik feladat közül mit végzett (A/16.) A felperes a számlával igazolt költségei, bérleti díj, alkalmazotti foglalkoztatással kapcsolatos tényleges költségei megtérítésére tarthat igényt a teljesítés szabályszerű bemutatása mellett. Teljesítésigazolás hiányában felperes teljesítése nem minősülhet szerződésszerűnek. Felperes részére díjazás - visszterhes ügyletről lévén szó - kizárólag a megállapodásban és annak módosításaiban foglalt tevékenységek maradéktalan elvégzése esetén jár, melyek bizonyítására nem került sor.

A felperes az alperes érvénytelenségi kifogásaival szemben a szerződések érvényességét állította. E körben egyebek mellett arra hivatkozott, az a körülmény, az alperes gazdasági vezetőjének formális ellenjegyzése a szerződésen nem szerepel, nem vezet a szerződés érvénytelenségéhez. A gazdasági vezetőnek a szerződésekről tudomása volt, az összegek utalványozásra kerültek, a szerződések általa jóváhagyottnak tekintendők. Az alperesnél ügyészség és az Állami Számvevőszék is vizsgálatot folytatott, a kifizetésekkel kapcsolatban szabálytalanságot nem tártak fel.

Az elsőfokú bíróság tanúként meghallgatta, felperes korábbi vezérigazgatóját,, alperes rektorhelyettesét.

..... egyebek mellett előadta, a felperesnek járó díj kifizetésének az alapja mindenkor az volt, hogy ténylegesen milyen hallgatói létszám iratkozott be, illetve teljesítette a tandíjbefizetést. Ezt az alperes tartotta nyilván és az általa közölt adatok alapján fizette ki a felperesnek járó díjat. A teljesítés tehát a tényleges létszámhoz kötődött, a cél az volt, minél nagyobb létszám iratkozzon be az alperesi képzésekre. Az egyetem egyetlen esetben sem kérte az általa eszközölt fizetések feltételül annak külön igazolását, hogy a felperes a szerződésben rögzített pontok

szerinti tevékenységét teljesítette, miként teljesítette.

A stratégiai tanulmányt 2010 márciusában személyesen adta átnek.

..... a tanulmány átvételére visszaemlékezni nem tudott.

Az elsőfokú bíróság 2013. június 28-án kelt 31.G.40.247/2012/25. számú ítéletével kötelezte az alperest 24.792.477 forint és ezen összegből 17.103.887 forint után 2010. december 23-tól, 7.688.590 forint után 2011. július 22-től a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű kamat, valamint 2.686.093 forint perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet indokolásában egyebek mellett tényként állapította meg, a felperes a perbeli szerződésekben vállalt kötelezettségeinek eleget tett, az alperesnek mind azi, mind ai képzéseit szórólapokon és saját infrastruktúráján keresztül a cégek munkatársai részére is, valamint a honlapján történt közzététel útján is népszerűsítette, ajánlotta, azokat különböző rendezvényeken tartott előadásokkal propagálta. Az alperesi képzésének helyszínén az alperessel kötött bérleti szerződés alapján jegyzetboltot üzemeltetett, melynek fenntartásával a (mind saját készítésű, mind alperesi kiadású) képzési anyagok terjesztését megvalósította, 2010 áprilisában a peres felek felsőoktatási képzési és együttműködési stratégiájára vonatkozó tanulmányt is készített.

A felperes azi képzés tárgyi feltételeinek biztosítása érdekében helyiségbérleti szerződést kötött az Kht-val, mely szerződés több alkalommal módosításra került, és amely jogviszonyba bérbeadói oldalon az Kft. lépett. A helyiségbérleti szerződés módosítására legutoljára 2010. június 30-án került sor, ennek értelmében a havi bérleti díjat a bérelt 249 m² alapterületű helyiségcsoport után 2010. július 1-jétől 256.014 forint/hó + áfa összegben határozták meg. Az együttműködési szerződés önkormányzat általi felmondására tekintettel a felperes, mint bérlő a helyiséget 2011. június 3-án az Kft. hivatalos helyiségében rögzített jegyzőkönyv szerint rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban visszaadta. Ekkor 2011. június 3-áig bezárólag 2.272.754 forint tartozása állt fenn, melyet utóbb több részletben meg is fizetett.

A felperesnek azi képzési helyszín üzemeltetésével kapcsolatban, annak teljes időtartama alatt az alábbi költségei merültek fel: a helyszín bérlésével és üzemeltetésével kapcsolatban mindösszesen 12.731.807 forint, 2007. évben 1.425.932 forint, 2008-ban 3.799.230 forint, 2009-ben 2.800.340 forint, 2010-ben 3.062.887 forint, míg 2011. év I. félévében 1.643.418 forint, míg a helyszín üzemeltetése és az azzal kapcsolatos ügyek intézése kapcsán bérköltség és járulékai vonatkozásában összesen 25.244.450 forint (2007. évben 4.793.513 forint, 2008. év során 6.547.736 forint, 2009. évben 6.700.616 forint, 2010. évben 4.962.209 forint és 2011. I. félévében 2.927.376 forint.) A bérköltségek azzal összefüggésben merültek fel, két fő munkavállaló a helyszínen végzett tevékenységet, illetve további egy fő munkabérének egy része került ide elszámolásra, aki azi képzéssel kapcsolatos ügyeket koordinálta, intézte ai központban, illetve esetenként ingázva azi helyszín és között.

A felperesnek fentiek szerint mindösszesen 37.976.257 forint kiadásával szemben azi képzéssel kapcsolatban a peres felek és Városi Önkormányzata között létrejött szerződés alapján - annak rendelkezései szerint - mindösszesen 37.680.266 forint igénye keletkezett 2007-2011. évek folyamán, amiből összesen 26.618.026 forint (3.321.220 forint + 6.706.141 forint + 10.454.885 forint + 6.135.780 forint), kifizetésre is került. A fent már hivatkozott 3 dbi képzés kapcsán kiállított számla, melyek együttes összege 11.062.240 forint azonban nem került kifizetésre.

Rámutatott, a javaslat részére átadását határozottan állította, és a perben is becsatolásra került az elkészült dokumentáció, mindezek alapján a felperesi teljesítést ezen stratégia kidolgozása, javaslatok tétele vonatkozásában is megállapította. A felperes csatolta az együttműködési megállapodásban rögzített feladatok igazolására az általa használt szórólapokat, illetve a saját honlapján ezzel kapcsolatban olvasható információkat, tanú nyilatkozataival is bizonyította, mely rendezvények alkalmával és milyen módon került sor az alperes szervezésében megvalósuló képzési formák népszerűsítésére, propagálására. A felperes bizonyította továbbá, az alperesnél jegyzetboltot üzemeltetett.

Azi képzéssel kapcsolatban pedig ugyancsak a felperes által csatolt okiratokkal, az alperes által kétségbe nem vontan, bizonyított volt, a helyszín működtetésével kapcsolatos valamennyi költséget a felperes viselt, a felperesnél a teljes együttműködés időszaka alatt a költségráfordítás összességében megállapítható volt.

Kifejtette, az együttműködési megállapodások atipikus szerződések, melyek leginkább a megbízási szerződés elemeihez állnak közel, tekintettel arra, valójában az alperes által indított bizonyos felsőoktatási képzési formák sikeressége érdekében az együttműködési megállapodásban a felperes olyan feladatok, illetve közreműködés elvégzését vállalta, melyek a képzés sikeres megszervezése és lebonyolítása érdekében elengedhetetlenül szükségesek, és ezen felperes által vállalt tevékenységek olykor felperesi oldalon költségviseléssel is járnak. Ezen felperesi tevékenység díjazásában a felek akként állapodtak meg, az egyébként képzést nyújtó alperes a képzésért hozzá befolyt költségterítések összegéből a megállapodásban rögzített arány szerint díjazásban részesíti a felperest, melynek nyilvánvaló indoka, a minél több személy beiskolázása és sikeres képzése érdekében a felperes a megállapodás értelmében peres felek között tételesen el nem számolandó költségeket vállalt. A felperes tehát az általa végzett tevékenységekért az alpereshez befolyó képzési hozzájárulások, költségterítési díjak meghatározott részére tarthatott valójában megbízási díj jogcímén igényt.

Az érvénytelenségi kifogás vonatkozásában arra az álláspontra helyezkedett, az 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 98. § (1) és (2) bekezdése szerinti alaki kötöttségek mellett kerülhetett csak sor érvényesen a szerződések megkötésére. A 2003. november 21-i keltű együttműködési megállapodás kapcsán ezek a kötelező kellékek mind megvoltak, a 2005. október 11-i módosítással és a 2007. május 10-i együttműködési megállapodással már nem teljesültek. Az Áht. 2009. január 2-ától hatályos 100/B. §-ában írt alakiságoknak pedig a 2003. november 21-i együttműködési megállapodás 2009. január 29-i módosítása sem felelt meg. Így a perbeli igényérvényesítés alapjául szolgáló érvényes megállapodásnak kizárólag a

2003. november 21-i keltű együttműködési szerződés tekinthető, a 2005. október 11-i és 2009. január 29-i módosítása, valamint a 2007. május 10-i megállapodás a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján jogszabályba ütközése okán érvénytelen. Ebből következően azonban ai képzés kapcsán érvényesített 8.225.575 forint, valamint 5.504.662 forint végösszegű számlákban rögzített követelések jogalapja a 2003. november 21-i keltű szerződés alapján fennáll, a felperes a vállalásait az együttműködés fennállása során mindvégig teljesítette. Rámutatott, a szerződések egyike sem szabta a felperesnek járó összeg kifizetése előfeltételül teljesítésigazolás kiállítását, és annak az alperes részére kifizetés feltételeként történő bemutatását.

A szerződés rendelkezéseiből egyértelműen megállapítható, a felek százalékos arányban rögzítették, a befolyt költségterítésekből milyen hányad illeti meg a felperest, és azt is, a befolyt összegeket nyilvántartani az alperes köteles. Ezen szerződéses kötelezettségének megfelelően az alperes rendelkezett mindazon adatokkal, melyek alapján a felperesnek járó díj kiszámítható volt, és ennek megfelelően az alperes a perben is igazolt módon valóban a felperesnek járó díj nagyságát kimutatta és számla ellenében rendszerint kifizette, azt követően, a számlázás érdekében az ehhez szükséges adatokat a felperessel közölte. Mindezek körülményekre tekintettel, figyelemmel a felperes által a szerződés teljesítéseként perben igazoltakra is, nem volt alapos az alperesnek az a kifogása, a felperesi teljesítéssel kapcsolatban bármi probléma felmerült volna.

Azi képzéshez kapcsolódó díjigények vonatkozásában (3.373.650 forint, 662.790 forint és 7.065.800 forint) elsődlegesen rögzítette, ezen igények érvényesítésének alapjául szolgáló 2007. május 10-i szerződés érvénytelen, annak rendelkezései joghatás kiváltására nem alkalmasak, ezáltal a felperes ezen követelésére megbízási díj címén megalapozottan nem tarthat igényt. Ugyanakkor az eredeti állapot helyreállítása körébe tartozó elszámolás jogcímén az igénye megalapozott.

Megállapította, anélkül, az alpereshez befolyt képzési díjakból bármilyen összeg is szerződéses alapon a felperest megilletné, ténylegesen a felperes viselte a képzés lebonyolításával kapcsolatos összes költséget a helyszín biztosítása vonatkozásában. A felperes által szolgáltatott adatok és bizonyítékok alapján megállapítható volt, a 2007. december 10-i megállapodás alapján a felperes mindösszesen 37.976.257 forint költséget viselt, ezzel szemben az alperestől a megelőző időszakban mindösszesen 26.618.026 forintot kapott. A felperes által viselt költség és az alperes által részére megtérített összeg közötti különbség meghaladja a felperes által azi teljesítés kapcsán előterjesztett összeget, ezért a kereseti kérelemhez kötöttség okán ezen teljesítés vonatkozásában előterjesztett 11.062.240 forintos kereseti követelés megalapozott. Az alperest a keresetben a megjelölnél későbbi időponttól kezdődően kötelezte kamatfizetésre, az ezt megelőző időtartamra eső késedelmi kamatkövetelés vonatkozásában a keresetet elutasította.

Az ítélet marasztaló rendelkezésével szemben az alperes fellebbezett jogi képviselő útján. Elsődlegesen az ítélet fellebbezett rendelkezése megváltoztatását, a kereset

teljes elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását, másodsorban hatályon kívül helyezését és ebben a körben az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Vitatta, a megállapodás elemei leginkább a megbízás elemeihez állnak közel. A 2005. évi CXXXIX törvény (Ftv.) 31. § (1) bekezdése értelmében a felek közösen fejtik ki a szerződéses cél - jelen esetben az oktatás-szervezés - megvalósulásához szükséges tevékenységet, mely közös tevékenység nem jellemzője a megbízási jogviszonynak. A felperesnek nem csupán „toborzási” feladatokat kellett volna ellátnia, de egyébként ezt sem tudta igazolni.

Sérelmezte, azi képzés vonatkozásában az elsőfokú bíróság a felperes valamennyi igazolt kiadását megítélte annak ellenére, a felperes csupán az infrastrukturális üzemeltetési feltételeket biztosította, amely a bevétel 22 %-a, a dologi kiadások (oktatásszervezői díj: 10 %) együtt legfeljebb 32 %-ot tesz ki. Az alperesi jogelőd sem profitált egyiki kihelyezett képzésen sem, ezért érvénytelen szerződés esetén a költségeket a nyereség és a veszteség arányában, vagy 50-50 %-ban kell megállapítani.

A büntető feljelentés megtételére azon okból került sor, jogelődje a hallgatók által befizetett tandíj 49-58 %-át kifizette felperes részére, a tandíj kb. 50 %-ából nem fedezhető a képzés tényleges önköltsége sem.

A jogelődöt az Állami Számvevőszék ellenőrizte 2007-2011. évekre. A közzétett adatokból megállapíthatóan 119.000.000 forint többletköltsége keletkezett 2010. évben jogelődjének azi képzések kapcsán. Nincs tehát olyan gazdagodása, amelyből megtéríthetné a felperesi képzéshez kapcsolódó (többször) kiadásait.

A költségei jelentősebb mértékben haladták meg a bevételt, mint amennyi többletköltsége felperesnek keletkezett. Álláspontja szerint az együttműködés kockázatát közösen kell vállalnia a feleknek, az eredeti állapot oly módon nem állítható helyre, az egyik fél valamennyi igénye megtérül, a másik fél valamennyi többletkockázatot és költséget visel. A jogelődje kiadásai egy főre vetített összege - az egyetem fenntartási költségei nélkül is - jelentős mértékben meghaladták az éves tandíj bevétel összegét, mind azi, mind pedig ai szakokon.

A 2003. november 21-i együttműködési megállapodásra alapított marasztalás tekintetében arra hivatkozott, e megállapodásban a felek a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv (Ptk.), a Felsőoktatásról szóló törvény (Ftv.), a közoktatásról szóló, a felnőttoktatásról, valamint a szakképzésről szóló törvény szabályainak rendelték alá magukat. Az Ftv. 10. § (2) bekezdése az állami felsőoktatási intézményre az Áht. alkalmazását rendeli.

Az államháztartás működési rendjét 2009. december 31-ig a 217/1998.(XII.30.) Korm. rendelet (régi Ámr.) 2010. január 1-jétől az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009.(XII.17.) Korm. rendelet (új Ámr.) szabályozta. Mindkét Ámr. tartalmaz olyan kógens rendelkezéseket, amelyek a Ptk. 226. § (1) és (2) bekezdése alapján is az együttműködési megállapodás részévé váltak és kötelező erővel bírtak. Így a megállapodás kiegészült az új Ámr. 2010. január 1-jétől, a pertárgy időszakában hatályos 82. § (1) bekezdésében, 76. § (1) bekezdésében és a 77. § (1) bekezdésében foglaltakkal, mely rendelkezések a megállapodás tartalmát illetően az adott időszakban kógens - mindkét félre nézve kötelező - szabályok voltak. Kifogásolta, az elsőfokú bíróság ezen kógens jogszabályi

rendelkezéseket nem minden esetben vette figyelembe. Hangsúlyozta, a jogelődje ezen jogszabályi rendelkezések miatt teljesítés és teljesítés igazolás hiányában jogalap nélkül történő gazdagodás hiányában nem fizethette ki a felperes számláit, a számlák kifizetése jogszabályba ütközött volna.

Előadta, az elsőfokú bíróság „elszámolás jogcímén” ítélte meg az ítélet rendelkező része szerinti összeget, vizsgálva a 2003. november 21-i szerződés 5. bekezdés a)-e) pontjaiban foglaltak teljesítését.

Külön kell megítélni azi és külön ai képzések teljesítését. E körben kitért arra, azi képzéssel kapcsolatosan felperes ténylegesen együttműködött, költségeket viselt és igazolt, az ítélet ugyanakkor nem tartalmazza azt a tényt, a tárgyi infrastrukturális feltételeken túl az egyéb kötelezettségeket mind alperes biztosította, nem maradt nála olyan bevétel, amit ne fordított volna a hallgatók képzésére. A kéti képzéssel kapcsolatosan azonban felperes konkrét költséget, elvégzett tevékenységet az általa vitatott, 2010/2011. tanév első félévéhez kapcsolódóan nem igazolt, az elsőfokú bíróság tévesen tekintette a teljesítést igazoltnak.

A hallgatók „toborzása” vonatkozásában arra utalt, a felperesi előadás szerint is ai képzés kapcsán gyakorlatilag a marketing tevékenység maradt az, amelyet ő végzett. Kétségbe vonta, a felperes által csatolt bizonyítékok alkalmasak lennének a „toborzási” terv igazolására, a kifizetések megtörténtének bizonyítására.

A felperes ai képzések vonatkozásában, amelynek az ellenértékeként egyetlen félévre 2010/2011. tanév I. félévre közel 14 millió forintot számlázott le, némi igazolt szolgáltatás felperes részéről elvárható lett volna. A felperes tehát az 5.a) pont teljesítésére nem csatolt igazolást a 2010. évben kiállított számlája mellé, a perben saját költségére elvégzett, vagy konkrét „toborzást” igazolni nem tudott.

A költségtérítési díjakra vonatkozó véleménynyilvánítással kapcsolatban arra utalt, az együttműködési stratégia kétoldalú, mindkét fél részvételével meghatározott elképzelések a jövőről, nem pedig egyoldalú belső útkeresés. E stratégiának a részére történő megküldése, a vele történt egyeztetés az elkészítéshez semmilyen bizonyítást nem nyert.

Az ÁSZ jelentés és tanú nyilatkozatának összevetéséből megállapítható, ebben a kérdésben felperes semmilyen teljesítést nem tud igazolni, még azt sem, a javasolt tandíjat elfogadta, noha a perben erről tanúvallomást tett.

A hallgatók jegyzettel, tankönyvvel ellátása kötelezettség teljesítése tekintetében előadta, a csatolt dokumentumokból megállapítható, nem a pertárgy időszakban történt ilyen jegyzeteladás, illetve ennek érdekében jegyzetbolt üzemeltetése. A felperes maga adta elő, 2009-től már nem végzett e kötelezettséggel kapcsolatban semmilyen tevékenységet, a felperes tehát az 5.c) pont teljesülését sem igazolta.

Az új képzések bevezetésével kapcsolatban arra utalt, a felperes és a tanú egybehangzóan adta elő, az új képzés bevezetésére nem került sor.

Az együttműködési megállapodás 2010. évben már csak a címében volt „együttműködési”, felperes 5 pontból álló kötelezettségeit - egy folyamat eredményeként - 2010. évben már a jogelődje teljesítette. A további tevékenységeket is igazolhatóan jogelődje végezte. Hangsúlyozta, a felperes kizárólag teljesítés esetén jogosult szerződés szerinti ellenszolgáltatásra, a perben azonban felperes kötelezettségeinek teljesítése, a teljesítés szerződésszerű

igazolása nem történt meg.

Arra az esetre, a felperes részéről bizonyos mértékű teljesítés elfogadható lenne, az együttműködési megállapodás 7. pontjában részletezett mértékű elszámolás helyett a teljesítést a tényleges közreműködés arányában kérte elfogadni, szükség esetén szakértő bevonásával megállapítani.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján, valamint az alperes másodfokú perköltségben marasztalását. Egyebek mellett kiemelte, az elsőfokú bíróság azi képzés körében helyesen határozta meg az őt megillető részt 49 %-ban. Az eredeti állapot helyreállítása körében azonban nincs jogi relevanciája a fellebbezésben hivatkozottaknak, mely szerint csak az infrastrukturális költségeket viselte. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, részéről bizonyíthatóan 37.976.257 forint kiadás merült fel, melyből mindösszesen 26.618.026 forint térült meg. Az együttműködési megállapodásban az elszámolást úgy határozták meg, a részére járó összeg kifizetésének nem volt feltétele, hogy a képzés nyereséges vagy veszteséges-e.

Az alperes a szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén az eredeti állapot helyreállítása körében az első fokú eljárás során konkrét tényállást, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, így e körben a fellebbezésben már nincs lehetősége új bizonyítékra hivatkozni. Az alperes teljes működése valójában folyamatosan veszteséges volt, az általa szervezett és toborzott hallgatókkal működő polgári képzések javították az egyetem jövedelmezőségi pozícióit. Változatlanul hangsúlyozta, a szerződésben írtak megfelelnek a szerződés keletkezése után hatályos Áht. rendelkezéseinek, hiszen a megállapodásból a szolgáltatás mennyiségi és minőségi jellemzői, egységára megállapítható. Az eredeti állapot helyreállítása körében azonban nem vizsgálendő, nincs jelentősége, hogy később milyen kógens szabályok léptek életbe. A perben egyébként egyértelműen bizonyítást nyert, a beiratkozott hallgatói létszám alapján maga az alperes, illetve az alperesi jogelőd mutatta ki évente, hogy mekkora összegű számla kiállítására jogosult, ezzel is elismerve a teljesítését. Az alperes a teljesítése alátámasztására csatolt iratokat és a tanúvallomásban elhangzottakat az eljárás során nem tett vitássá, nem hivatkozott olyan tényre, vagy nem csatolt olyan bizonyítékot, amely a részéről további bizonyíték csatolását tette volna szükségessé e körben. A szerződéses időszak alatt pedig az alperes részéről a teljesítés hiányával kapcsolatban soha, semmilyen kifogás nem fordult elő.

Mellékelte a 2010. november 15-én az alperesi jogelődnek írt, az éves képzésszervezési tevékenységét ai és azi képzés tekintetében is összefoglaló levelét.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, s a fellebbezést az alábbiak szerint csak részben találta megalapozottnak.

A 2006. február 28-ig hatályban volt felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 11. § (1) bekezdése értelmében a felsőoktatási intézmények feladataik körében együttműködhetnek más felsőoktatási, továbbá tudományos kutató, fejlesztő, tervező és egyéb intézményekkel, valamint gazdálkodó szervezetekkel. Az együttműködés feltételrendszerét szerződésben állapították meg.

A 2006. március 31-től 2012. augusztus 31-ig hatályban volt, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 31. § (1) bekezdése kimondta, a felsőoktatási intézmény az alapító okiratában meghatározott feladatok ellátása céljából együttműködési megállapodást köthet bármely, a feladatai ellátásában érdekelt hazai vagy külföldi szervezettel, illetve természetes személlyel. Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni. Az együttműködés irányulhat különösen: képzési programok vagy más programok, tantervek kidolgozására, képzés, gyakorlati képzés megszervezésére, a tanulmányok beszámítására, pályázatok kidolgozására, lebonyolítására, kutatási és fejlesztési feladatok megoldására.

A 2014. március 14-ig hatályban volt, de jelen ügyben még alkalmazandó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jött létre.

A Ptk. 200. § (1) bekezdése szerint a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatták meg, a szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhettek, ha jogszabály az eltérést nem tiltotta.

A Ptk. 198. § (1) bekezdése értelmében a szerződésből kötelezettség keletkezett a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.

A Ptk. 207. § (1) bekezdése úgy rendelkezett, a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset összes körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli.

Az adott ügyben a felperes és az alperes jogelődje a felsőoktatásról szóló törvények idézett rendelkezései alapján együttműködési szerződéseket kötöttek.

Ai képzés kapcsán a szerződéskötésre 2003. november 21-én került sor,

mely szerződést utóbb 2005. október 11-én és 2009. január 29-én módosítottak, míg azi képzés tekintetében az Város Önkormányzat részvételével a háromoldalú együttműködési szerződés 2007. május 10-én jött létre.

A képzések vonatkozásában a szerződések eltérő tartalmúak, a felek kötelezettségeit eltérő módon határozták meg, abban azonban általánosságban megegyeztek, hogy a felperes díjazásának alapját a megjelölt szakokra beiratkozott hallgatók által befizetett tandíjból származó bevétel képezte.

Ai - gazdálkodási és közlekedésmérnöki - képzés vonatkozásában az elsőfokú bíróság fellebbezéssel nem támadott megállapítása szerint a 2003. november 21-én megkötött szerződés érvényes, míg ennek módosításai érvénytelenek. Ebből kiindulva az elsőfokú bíróság az alperest a felperes által a 2003. november 21-i szerződés alapján teljesített szolgáltatás ellenértékének megfizetésére kötelezte 8.225. 575 forint és 5.504.662 forint, összesen 13.730.237 forint összegben, valamint ezen összegek kereseti kérelemben meghatározott időpontnál későbbi időponttól kezdődően fizetendő késedelmi kamataira.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a perbeli adatok összességében történt értékelésével e körben a tényállást helytállóan tárta fel és abból helyes jogi következtetésre jutott.

Az elsőfokú bíróság az együttműködési szerződés tartalmát helytállóan értékelte akként, hogy a felek szándéka, akarata és kialakult gyakorlata az volt, hogy a felperest a befolyt költségtérítésekből illeti meg meghatározott hányad, a felek lényegében a beiratkozott hallgatói létszámnak, a hallgatók által befizetett képzési költségtérítések összegének tulajdonítottak jelentőséget, nem pedig a szerződés 5. pontjában meghatározott felperesi vállalások mikénti teljesítésének. Ezt támasztja alá az is, hogy a felperes az alperesi jogelőd által a hallgatói létszám és a befolyt tandíj alapul vételével készített kimutatások alapján állította ki több éven keresztül az alperesi jogelőd által egyébiránt nem kifogásolt számláit, az alperesi jogelőd a szerződésben a számlák kiállításának jogát külön teljesítésigazoláshoz nem kötötte, a felperesi szolgáltatások teljesítésének igazolását nem követelte meg, tételes elszámolást nem igényelt. A szerződésben kifejezetten vállalta a hallgatói költségtérítési díjak beszedését, a befolyt képzési költségtérítések nyilvántartását, lekönyvelését, a hallgatói létszámról a felperes tájékoztatását, a számla kézhezvételétől számított 8 napon belül a felperest megillető összeg felperes számlájára átutalását.

Az alperesi jogelőd a felperesnek 2010. november 12-i e-mail levele mellékleteként küldte meg a felperes által 2010. november 15-én 8.225.575 forintról kiállított 206. sorszámú és az 5.504.662 forintról kiállított 207. sorszámú perbeli számlák alapjául szolgáló általa kimunkált „Elszámolás Közlekedésmérnöki képzés 2010. szeptember-október” és „Elszámolás gazdálkodási képzés 2010. szeptember-október” elnevezésű kimutatásokat, mely okiratokat a felperes 9.

sorszám alatt csatolt a perben. Ezen kimutatások tartalmazzák az összes tényleges bevétel összegét, annak felperesre eső 70 %-ának meghatározását, mely maradvány összegből a kiadások (óra, vizsgadíj) levonását követően számlázandó tételként kerültek megjelölésre azon összegek, amelyeket (8.225.575 forint és 5.504.662 forint) a felperes az alperesi jogelőd részére leszámíthatott és le is leszámított.

A felek között kialakult ezen elszámolási mód nem volt másként értelmezhető, minthogy az alperesi jogelőd a felperesi képzések tekintetében történt teljesítését elismerte a teljesítés minden további részletes bemutatása és külön igazolása nélkül, a felek valójában a felperesnek járó díjazást nem a meghatározott feladatok elvégzéséhez, hanem a beiratkozott hallgatói létszámhoz kötötték, a felperest a díjazás ennek függvényében illette meg. Ezen okból a Fővárosi Ítéltábla mellőzte az együttműködési megállapodás 7. pontjában írt elszámolástól eltérő elszámolásra tett alperesi indítvány teljesítését, szakértő kirendelését.

Az alperes a fellebbezésében változatlanul sérelmezte a felperes által nyújtott szolgáltatás és annak 7. pontban meghatározottak szerinti ellenértéke arányban nem álló voltát. Az alperes azonban a feltűnő értékaránytalanságra alapított megtámadási kifogását nem tartotta fenn, ezért az e körben tett előadása a másodfokú eljárásban nem volt figyelembe vehető.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest a 2003. november 11-i szerződés 7. pontja alapján 8.225.575 forint és 5.504.662 forint és járulékai megfizetésére, tekintettel arra is, ezen számlák 2010. november 15-i kiállításának időpontjában a felperes költségtérítési díjból részesedésének mértéke már csökkent a 2003. november 21-én megállapított részesedés mértékhez képest.

A felperes a további 11.062.240 forint követelését azi képzés kapcsán terjesztette elő elsődlegesen - a 2007. május 10-i szerződés érvényessége esetére - a 2010. november 15-én kiállított 208. sorszámú 3.373.650 forint, a 2011. június 14-én kiállított 339. sorszámú 7.065.800 forint és a 338. sorszámú 622.790 forint összegű számlákra alapítva, másodsorban - a szerződés esetleges érvénytelensége esetére - elszámolás címén.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel ugyancsak nem érintett megállapítása szerint a 2007. május 10-i szerződés érvénytelen, ennek jogkövetkezményét pedig akként vonta le, hogy az alperes köteles a felperes meg nem térült költségeinek megfizetésére a kereseti követelés erejéig, továbbá költségek kamatai megfizetésére.

A Ptk. 237. § (1) bekezdés szerint érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani.

A (2) bekezdés kimondja, ha a szerződés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka - különösen uzsorás szerződés, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén az aránytalan előny kiküszöbölésével - megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.

Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló, a Ptk. alkalmazásában még irányadónak tekintendő 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pontjában a Kúria kimondta, az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el. A 6. pontban úgy foglalt állást, ha a szerződéskötés előtt fennállt helyzet visszaállítása - akár eredeti, akár utólagos irreverzibilitás folytán - nem lehetséges, vagy nem célszerű és a szerződés érvényessé sem nyilvánítható, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja és rendelkezik az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékének pénzbeli megtérítéséről. A 8. pont szerint az érvénytelenség jogkövetkezményei levonásánál a bíróságnak gondoskodnia kell az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának fenntartásáról, meg kell akadályoznia bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását.

Azi, székhelyen kívüli képzésre létrejött háromoldalú együttműködési megállapodás a felperes feladatai meghatározásán túl abban is különbözik ai képzésre vonatkozó megállapodástól, hogy a felek a megállapodás 6. pontjában kifejezetten úgy rendelkeztek, a megállapodás keretében a tevékenységüket saját költségükön végzik, majd ezt követően szabályozták, hogy a teljes bevétel elszámolása, pénzügyi teljesítése miként történik (alperesi jogelőd 51 % - felperes 49 %).

A felperes a 208. sorszámú számláját szintén az alperes 2010. november 12-i e-mailjéhez mellékelte alperesi elszámolás alapján állította ki, mely 2010. szeptember - október hónapra a tényleges bevételt 6.885.000 forint összegben határozta meg, s ennek 49 %-ában állapította meg a felperes által számlázandó 3.373.650 forintot. Mindebből az következik, a felek ezen jogviszony esetében is a felperesi szolgáltatás ellenértékét a tényleges tandíjbevétel meghatározott arányában (49 %-ban) fejezték ki, ugyanakkor ai képzésre vonatkozó szerződéstől eltérően meghatározták, hogy ebből 32 % az infrastruktúra üzemeltetése, 10 % az oktatásszervezés és 7% a marketing.

Figyelemmel arra, az elsőfokú bíróság ezen szerződést jogszabályba ütközés folytán érvénytelennek minősítette, s érvényessé nyilvánítandónak nem találta, az elsőfokú bíróságnak rendelkeznie kellett volna annak hatályossá nyilvánításáról, és

az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékének pénzbeli megtérítéséről.

A szerződés helyes értelmezése szerint a felperes egy adott időszakra az infrastruktúra üzemeltetéséért a teljes tandíj bevétel 32 %-ára, az oktatásszervezés tevékenységért a tandíjbevétele 10 %-ára, míg a marketing tevékenységért a 7 %-ára tarthatott igényt, ezen összegek voltak a szolgáltatásai pénzben kifejezett ellenértékai, melyek ha ellenszolgáltatás nélkül maradtak, azok megtérítéséről a bíróságnak rendelkeznie kell.

Ehhez képest az elsőfokú bíróság a szerződéses jogviszony 2007. évi kezdetétől a 2011. év első félévéig terjedő időre nézve azt vizsgálta, ezen időszakra a felperesnek a helyszín bérlésével, üzemeltetésével, munkaerő alkalmazásával összefüggésben, figyelmen kívül hagyva, hogy a felek egyébiránt a szolgáltatásaik teljesítését saját költségükön vállalták teljesíteni, összességében milyen költségei merültek fel, a felperesnek összesen milyen igénye keletkezett, s ehhez képest mennyiben megalapozott a követelése.

Figyelemmel arra az elsőfokú bíróság azi képzés kapcsán az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának fenntartása körében nem a releváns körülményeket vizsgálta, szükséges e körben az eljárás megismétlése.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján meghozott részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit az alperest 13.730.237 forint (8.225.575 forint + 5.504.662 forint) és kamatai megfizetésére kötelező részében helybenhagyta, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a 11.062.240 forint (3.373.650 forint + 622.790 forint + 7.065.800 forint) és kamatai tekintetében - a teljes perköltségre kiterjedően - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A Fővárosi Ítéltábla az elbírált rész tekintetében a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest a felperes 833.000 forint lerótt kereseti részilletékből és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése b) pontja, (5)-(6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alkalmazásával megállapított a jogi képviselői tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú együttes perköltsége megfizetésére.

Az alperes által személyes illetékmentessége folytán le nem rótt, elvesztességével arányos 1.110.700 forint részilletéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla a peres felek 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés

b) pontja, (5) (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét, valamint az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 872.700 forint fellebbezési részilleték összegét csupán megállapította, ezek viseléséről a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak kell döntenie.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak az alaki hiányosságok miatt érvénytelennek tekintett, irreverzibilis, érvényessé nem nyilvánítható 2007. május 10-i együttműködési megállapodást az ítélet meghozataláig hatályossá kell nyilvánítania, s a felperes esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatása ellenértékének pénzbeli megtérítéséről az 1/2010. (VI.28.) PK véleményben írtak figyelembevételével kell határoznia.

E körben vizsgálnia szükséges, hogy az elszámolási időszakban a felperes nyújtotta-e, teljesítette-e az együttműködési megállapodás 6. pontjában vállalt - infrastruktúra üzemeltetési, oktatásszervezési és marketing szolgáltatásait -, az alperesnek ezen időszakra milyen mértékű elszámolás alapjául szolgáló tandíjbevétele keletkezett, a felperest az elvégzett tevékenységhez, nyújtott szolgáltatáshoz képest, figyelembe véve a meghatározott részesedési arányokat, milyen mértékű ellenszolgáltatás illeti meg, s ehhez képest maradt-e ellenszolgáltatás nélküli szolgáltatása, gazdagodott-e az alperes jogalap nélkül a felperes által nyújtott szolgáltatások ellentételezése hiányában.

Az elsőfokú bíróság csakis mindezek vizsgálatát követően lesz abban a helyzetben, hogy a felperes 11.062.240 forint elszámolás címén előterjesztett kereseti követeléséről megalapozott döntést hozzon.

Budapest, 2014. június 27.

. Rutkai Éva s.k.
a tanács elnöke
előadó bíró

Dr. Gáspár Mónika s.k.
bíró

. Molnár József s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Oláhne Sárközi Veronika
bíróági ügyintéző